

Козьміна Н.А.

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Україна*

Написання рефератів за фахом англійською мовою як ефективний вид самостійної роботи студентів технічних університетів

Програмами технічних університетів передбачається певна кількість годин для практичних занять з англійської мови. Однак, скільки б не виділялось аудиторних годин, їх буде недостатньо для того, щоб якісно оволодіти даною дисципліною. Це неможливо без системної самопідготовки, без самостійного вдосконалення своїх знань. Не менш важливим ніж практичні заняття в аудиторії є сам процес поза аудиторної самостійної роботи, націлений на освоєння та вдосконалення дисципліни. Самостійна робота стимулює формування у студента активної позиції щодо учбового процесу, навчає його нести відповідальність за кінцевий результат своєї роботи, розвиває вміння самоорганізації діяльності. Зростає вмотивованість вивчати дисципліну, використовувати мову в якості дивовижного інструмента для захоплюючого пізнавального процесу, який відкриває нові горизонти світових знань. Така зацікавленість формує потребу в самоосвіті.

Програмою нашого університету передбачається презентація та захист реферату з дисципліни студентами 3 та 5 курсів. Окрім цього, протягом всього курсу дисципліни, студенти готують поточні доповіді на тему, яка їх цікавить і пов'язана з останніми здобутками та прогресом в їх професійній галузі. Щорічно відбуваються міжнародні студентські конференції, присвячені інноваційним здобуткам в науці і техніці. Багато студентів безпосередньо приймають участь в цих конференціях, виступають з доповідями, публікують тези.

Викладач зацікавлює, мотивує студентів та спонукає їх до самостійної творчої діяльності, показує як виділяти найбільш корисну та суттєву інформацію, оформлювати її, презентувати та захищати.

Однією з необхідних важливих навичок, яку студент університету має розвинути, є вміння правильно написати та презентувати або захистити реферат. Вміння реферувати допомагає охопити великі об'єми фахової літератури, опанувати та проаналізувати необхідну інформацію, згорнути її і презентувати у стислому вигляді, зберігаючи найбільш значущу інформацію.

Інформація узагальнюється, систематизується, оцінюється і подається як виклад головних думок, що поєднані однією темою.

На практичних заняттях з іноземної мови викладач навчає студентів як визначити тему реферату, як робити пошук фахової літератури, її ґрунтовний критичний огляд та відбір основних концепцій та думок, як складати план реферату та вміти його розширювати та доповнювати, як писати загальні, проблемно-орієнтовані, спеціалізовані реферати з певної галузі знань з використанням різної кількості джерел. Важливо також вміти ілюструвати реферат малюнками, таблицями та діаграмами, а також вміти їх презентувати та пояснювати в разі необхідності. Студент також має знати вимоги до обсягу реферату, його структури, як правильно оформити титульну сторінку та подати список використаних джерел.

Зазвичай більшість методик розглядає процес роботи над рефератом як чотири послідовні кроки або чотири концептуальні етапи. На першому, або вступному етапі, студент обирає тему реферату, підбирає фахову літературу за цією темою, починає читати та аналізувати літературу, складає план, який може корегуватись протягом процесу опрацювання літератури і пише вступ до реферату.

Звичайно, теми можуть бути запропоновані викладачем. Проте, на наш погляд, краще передати ініціативу пошуку теми для реферату студентові. Можливість вибору робить його більш активним та цілеспрямованим в роботі. Окрім того, сам процес пошуку теми, постановка мети, розуміння

актуальності теми та обґрунтування її доцільності вимагає додаткової роботи з літературою, орієнтування в потоках сучасної інформації, що стосується новітніх досягнень в фаховій галузі. Важливим кроком на вступному етапі є процес складання плану, який може представляти собою дуже стислий (окремі пункти) або більш розширений та детальний перелік основних ідей та концепцій в хронологічному порядку, тобто в тому порядку, в якому вони подаються в тексті реферату (розділи, пункти та підпункти до них). Не менш важливою складовою частиною є вступ до реферату, в якому міститься інформація про тему та мету реферату, основні поставлені задачі, актуальність та доцільність самої роботи.

На основному етапі роботи необхідно глибоко і ретельно опрацювати літературу, виділити основні ідеї або концепції, проаналізувати їх, логічно структурувати і представити, зробити аргументовані висновки. Незалежно від того яким є реферат за формою, оглядовим, аналітичним, тощо, він має відповідати тій темі, меті та завданням, які заявлені у вступній частині. Оптимально структурована інформація, тобто ідеї та концепції, подані в головній частині пояснюються, ілюструються прикладами, підкріплюються фактами, розтлумачуються, логічно та аргументовано обґрунтовуються. В кінці підбиваються висновки та надається список використаних джерел. Важливим аспектом вважається правильне оформлення реферату згідно усім вимогам до його написання. Останнім же етапом роботи з рефератом є його презентація або захист.